

Összegezés és célkitűzés

Beszélgetés Hunyadkürti Lajossal, a MESZÖV igazgatósági elnökével

Fogyasztási-, takaré- és lakásszövetkezetek készültek, hogy számot adjanak elmúlt évi munkájukról népes tagságuk előtt. Eppen a nagy létszám és a több közszereplő hatáskör magyarázza, hogy a mezőgazdasági szövetkezeteknél jól ismert közgyűlések helyett itt legtöbbször rész- közgyűlésekre vagy küldöttgyűlésekre kerül sor. Hunyadkürti Lajost, a MESZÖV igazgatósági elnökét és a három szövetkezetfőnököt titkárait kértük néhány szavas beszélgetésre, hogy tájékozódjunk a zárszámadások társadalmi és szövetkezetpolitikai aktualitásáról.

— Szövetkezeteink ideiglenes zárszámadó küldöttgyűléseire vagy közgyűléseire a korábbi évek gyakorlatától eltérően az idén hamarabb kerül sor — mondotta Hunyadkürti Lajos. — Lényeges feladata ezeknek a valóban nagy tömegeket mozgató, sok ember véleményét összegező és továbbító legfőbb szövetkezeti fórumoknak, hogy az eredmények alapos értékelése és a célkitűzések körültekintő megvitatása mellett tárgyaljanak a megyei szövetség megalakulásáról, és válasznak meg a megyei küldöttgyűlés résztvevőit.

Tevékenységeinél fogva mindhárom szövetkezeti forma különbözik egymástól. Harminc általános fogyasztási és értékesítő szövetkezete van Csongrád megyének a szegediével együtt. Fennállásuk óta legnagyobb politikai jelentőségű feladataikat oldották meg az elmúlt évben: az addigi kötelező érvényű minta-alapszabályból egyszerűen kölcsönvett belső törvényük helyett valóban demokratikus összefogással alapos körültekintéssel csak az illető szövetkezetre alkalmazható részletezéssel új alapszabályokat készítettek. Az új mechanizmus elengedhetetlenül követelte ezt a lépést. Alapvető ismertetőjele, hogy az egész szövetkezetet érintő döntések jogát valóban a közgyűlés kezébe adta. Olyan kényes kérdésekben is a tagság dönt, ezután, hogy mennyi legyen a vezetők fizetése.

— Gazdasági téren milyen eredményeket várnak?

— Minden szövetkezetünk rentábilisan működött, gazdasági stabilitásuk tovább növekedett. Várhatóan tovább erősödik a fejlesztési alap, de nagyobb lesz a tagok részesedési alapja is. Erdemes megemlíteni az új szövetkezeti létesítményeket — a tápeli és algyői abc-áruháza, a pusztamérgesi kisvendéglőt és presszót, a sándorfalvi TÚZEP-et és a

dorozsmai „Vadlibatelep” új üzletházát —, de ezek közül is ki kell emelnünk a teljesen új vonásként jelentkező társulatokat. Forráskúton az áfész és a tévész közös vállalkozásaként jött létre a kisvendéglő, Domaszéken pedig a szakszövetkezet és az áfész társulása hozta a közszéki tanács is csatlakozott.

— Kereskedelmünk egyik tévedése az, hogy a viszonylag olcsóbb közszükségleti cikkek hamar eltűnnek az üzletekből. A szövetkezeti hálózat hogyan kapcsolódott ehhez a „káros szokáshoz”?

— Sajnos, a szabadárak kategóriákban üzletvezetőink — élve a piaci helyzettel — nem igyekeztek lefelé nyomni az árakat. Reméljük, a mostani küldöttgyűlések döntenek ebben a kérdésben is, és teljes joggal felszólítják a vezetőket, ne törekedjenek a tagok érdekeivel ellentétes nyereségszerzésre.

A takarékszövetkezetek forgalmából szinte pontosan mérhető lenne a tagok anyagi gyarapodása, ha beszéde- sebbek lennének a falusi bankok. Annyit sikerült csak megtudnunk, hogy a tavalyi mezőgazdasági rekordtermések 40 millió forintos betétnövekedést hoztak az 1968-as szinthez viszonyítva, és ebből 26 milliót a szegedi járás kamatoztat.

1970-ben a takarékszövetkezetek elsősorban — természetesen az igények kielégítéseként — a háztáji termelést igyekeznek kölcsön- lükkel támogatni. Az állatállomány bővítése istállók építése, korszerűsítése élénkíti a hitelügyleteket csakúgy, mint a házépítések és áru- vásárlások. Előzetes adatok szerint tavaly hétezeren kértek 35 millió forintnyi kölcsönt lakásberendezések, háztartási gépek vásárlására.

— Az előző kettőnél jóval fiatalabbak a lakásszövetkezetek, viszont itt vagyunk a legdinamikusabb fejlődés tanúi. Szegeden 19 lakásszövetkezet 1800 lakás tulajdonosa, de a megye minden városában működik már egy-egy szövetkezeti lakóközség.

— Nagyközségeink sorra vetik fel hasonló akciók hiányát.

— Reméljük, a közeljövőben a falvak lakásépítői is részesülhetnek a lakásszövetkezetek előnyeiben.

— Milyen javaslattal szolgálna a MESZÖV a lakásszövetkezetek tagjainak?

— Itt is új alapszabályok készülnek. Körültekintően, demokratikusan, a korábbi irányított kötöttségektől függetlenül, a törvényes rendelkezések figyelembevételével alkossák meg további működésük meghatározó dokumentumait. Sok szövet-

kezetünk nem élt eddig azokkal a gazdálkodási lehetőségekkel, amelyek pedig előnyösek lennének számára. A megyei szövetségnek a lakásszövetkezeti szekciója is lesz. Az a célunk, hogy az általános érdekek szakszerű képviselését a szövetség emberei lássák el. Eddig a MESZÖV csak patronálta a lakásszövetkezeteket, ezután ügyintéző, tanácsadó gazdája is szeretne lenni.

H. D.

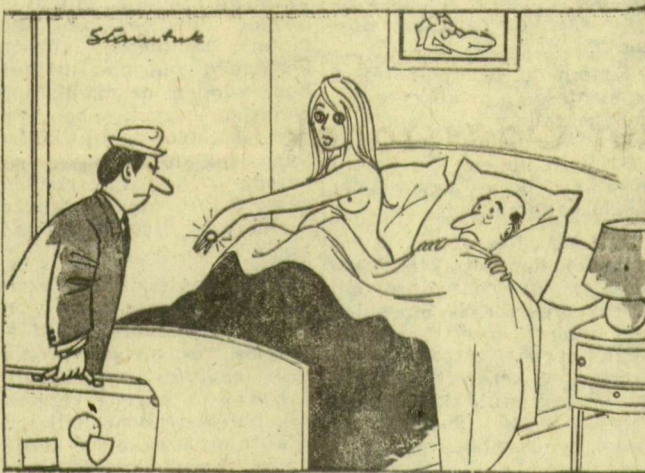
Áruk Mezőhegyesről

Hazánk felszabadulásának negyedszázados évfordulójával és a Lenin-centenáriummal egyidőben ünnepi fennállásának 185. évfordulóját a Mezőhegyesi Állami Gazdaság, az ország legrégebbi állami gazdasága. A harmas jubileumra nagy gonddal készülnek. Kerületenként tanácskozáson, brigádgűléseken vitatják meg: ki mit tesz a saját munkaterületén a hozamok növeléséért, a költségek csökkentéséért. Mezőhegyes az elmúlt évben összesen 247 millió forint értékű mezőgazdasági terméket állított elő, 23 millióval többet a tervezettnél. A harmas jubileum tiszteletére, ötvenkét szocialista brigád kezdeményezésére, az idén több mint egyegyed millárd forint értékű árut adnak a népgazdaságnak.

Vígan él a juhász?

Az egyik legidősebb szakma — a juhászkodás — helyzetét vizsgálta Baranyában a népi ellenőrzési bizottság. Ez volt az első alkalom, amikor széles körben felmérték a pásztorok munkakörülményeit. A bizottság megállapításai cáfolják a népdal azon megállapítását, miszerint „vígan él a juhászember”. A juhtenyésztésben dolgozók szociális helyzete az utóbbi években némileg javult ugyan, de még távolról sem kielégítő. Munkaidejüket tekintve az állattenyésztésben belül a juhászok vannak a legmóskább helyzetben: általában hatszáz birkát gondoznak és gyakorlatilag reggeltől estig a nyájat őrzik. Váltótársat, szabadnapot a juhtartó gazdaságok zöme nem képes biztosítani. Ez elmaradott munka- és életkörülmények miatt a fiatalok körében nincs érdeklődés e szakma iránt.

Kivágta magát

— Nézd, drágám, ugye ez valódi!?

Mocsár Gábor:

Séta a hegy fölött

17 — Ember! — mondta aztán, hogy összeszedte magát — ember, hát maga még itt tart?

— Kérem, én csak, ugyebár, amit az emberek...

— No, jó. Elmondok erre vonatkozóan önnek néhány adatot, ezek az adatok persze jó néhányszor a nyilvánosság előtt is szerepeltek, nincs bennük semmi titok. Tudvalevő, hogy hazánk energiaszerkezete a múltban elsősorban a szénre épült. Ez az arány azonban korszerűtlen, hiszen például 1965-ben is, amikor világviszonylatban 43—46 százalékra esett vissza a szén aránya az energiaszerkezetben, nálunk még mindig 65 százaléknál tartottunk. És csak 1975-re tervezük, hogy ez az arány 45 százalékra csökken.

Igen, tudom, hogy ebben is eléggé le vagyunk maradva. Ennek egyik magyarázata, hogy a korábbi években, ugyebár, azt tűztük ki magunk elé, hogy a szén és acél országa leszünk... minél fogva minden elképzelhető módon és az önköltséggel nem törődve, elsősorban a széntermelést erőltettük, ahelyett, hogy...

Várjon, csak, várjon! Ne kalandozunk el, mert eltéveszttem a fonalat. A szénhidrogének előretörése —

világfolyamat. Itt van a Szovjetunió példája. Ott 1950-ben még nyolc százalékkal, de 65-re már 30 százalékkal volt képviselve a szénhidrogén az energiaszerkezetben. És 1968 végére — túlhaladták az ötven százalékot. Nos, mi is erre felé haladunk. De ahhoz, hogy ezt a célt elérjük, mind több és több kőolajra, meg földgázra van szükségünk.

— Ez világos. Szerencsére felfedeztük az algóli olajmezőt.

— Igen, ez nagy dolog. Ugy tervezük, hogy 1970-ben innen egy-millió tonna olaj jön. És mit gondolt, mennyi áramlik át a Barátság Kőolajvezetékén?

— Hát... nem tudom.

Majd nézzem utána és azt is megnézheti, hogy milyen irányban halad benne az olaj. De előbb hadd mondjam meg: ahhoz, hogy az imént említett célt elérjük, vagyis 1970-ben a szénhidrogének arányát 37—39 százalékra növeljük, 2 millió tonna hazai kőolajra, 3,5 milliárd köbméter hazai földgázra és 4,5 millió import kőolajra lesz szükségünk. Ez a négy és fél millió tonna olaj a Barátság vezetéken jön. Meggyőződhet róla, hogy a vezetéken az olaj nem elfele, hanem idefelé jön.

Tehát a mi fejlődő olajbányászatunk nem fedezi a hazai szükségleteket?

Nem. A földgázal együtt adja csak a felét annak, amire a népgazdaságnak szüksége van, szénhidrogénből. A többit importáljuk.

En pedig azt hittem, hogy az algóli medence felfedezésével... nos, ennek a gazdag olajmezőnek a feltárásával... megoldódnak olajgondjaink.

Kétségtől nagyjelentőségű fel-

történelmi emlékeztető 25 DÉLMAGYARORSZÁG

1945.

február

25.

A NAP HÍREI: TÖRÖKORSZÁG HADAT ÜZENT NÉMETORSZÁGNAK ÉS JAPÁNNAK — POSENT BEVETTÉK A SZOVJET CSAPATOK — MINDEN IDŐK LEGNAGYOBB LÉGIOFFENZÍVÁJÁT, HAJTOTTÁK VÉGRE NÉMETORSZÁG ELLEN.

Ankarai jelentés

Ankara, február 24. A török nemzetgyűlés ma délután — mint az ankarai rádió hivatalosan közli — hadat üzent Németországnak és Japánnak. A török kormány március 1-től tekintí magát hadállapotban levőnek a tengelyhatalmakkal.

Ez idő szerint a tengelyhatalmakkal háborúban levő országok száma 43-ra emelkedett.

Nemzeti hadseregünk

Buda ostrománál már 12 magyar század rohamozott, a győztes orosz hadsereg szuronyrohamával együtt, és azok, akik még tegnap szemközt állottak egymással, de szívükben nem volt gyűlölet egymás iránt, már bajtársakként harcoltak gyönyörű Budapestünk romjaiért az átkos náci uralom ellen. — írja a Délmagyarország.

A cikk a továbbiakban ismerteti a hadsereg életében bekövetkező változásokat: új alapokra helyezik a tisztképzést, eltörlik a karpaszományos rendszert, a copfot, a volt becsületügyi szabályzatot, a tiszti kauciót. Vezető beosztást csak igazolt tiszt foglalhat el. Eltörlték a katonai jelentésben szokásos „alázatos”, „alázatosan” kifejezést és bevezetik a „bajtárs” megszólítást.

Anyát szerez egy katona...

Megható kalandja volt a napokban egy szegedi asszonynak, Szabó Sándornénak. Szerdán délután mozi- ba igyekezett. A Belvárosi mozi előtt egy orosz katona lépett hozzá, karján egy gyönyörű másfél év körüli gyermek csöppjét, de Szabóné nem tudta kitalálni, hogy mit akar. Ott hagyta hát, és be- ment a moziba, ahol már megkezdődött az előadás, de képtelen volt figyelni a da-

rabra. Folyton a gyermeket nyújtogató katonát látta maga előtt. Arra gondolt, hogy a kicsit Budapestről hozhatná magával, talán az úszkös romok között találta gazdátlanul és most szeretné elhelyezni valahogy, anyát akar szerezni a kis árvának.

Szabó Sándorné másnap reggel jelentkezett a Délmagyarország Kiadói Hivatalában és elmondotta, hogy mi történt vele, majd közölte, hogy 100 pengő jutalmat ad annak, aki a gyermek nyomára vezet. Innen az orosz parancsnokságra sietett és ott is előadta az esetet. Itt találkozott a 358. számú szege- di rendőrrel, aki tudott a gyermekről. Jelen volt, amikor egy asszony, karján gyermekével összeesett a Széchenyi téren. Az asszony köré sereglett tömeg azon fáradozott, hogy a szerencsétlen anyát magához térítse, közben pedig eltűnt a gyermek. Néhányan látták, hogy egy orosz katona emelte a karjára.

Valószínűnek látszik — mondotta a rendőr, hogy a katona az anyát halottnak vélte és anyát akart keresni mellette. A katona oroszul magyarázott valamit, közben nyújtogatta az asszony felé a számát.

Igy Szabó Sándorné fel- iratkozott a Nemzeti Segély gyermekelhelyező ivére. Örökre akar fogadni egy budapesti árva.

Automata könyvtár

A hollandiai Delft egyetemén megnyílt a világ első teljesen automatizált könyvtára. Az olvasónak csak a könyv számát kell feltárcsáz- nia telefonon és a kért könyv fél percen belül rendelkezé- sére áll. Amikor az olvasó a számot feltárcsázza, a rak- tárból ugyanakkor kigyullad egy fény ott, ahol a könyv található. A könyvtári dolgozó külön csöppstán küldi fel a könyvet az olvasóte- rembe. Ha a kért könyv nincs a helyén, ezt külön jelzés tudatja az olvasóval a katalógusteremben.

fedezés — azonban a magyar ipar, a közlekedés, a mezőgazdaság, a városok és falvak lakosságának szükség- letel, igényel rohamosan nőnek. Mi nem győzzük kielégíteni.

Azám: igények. Olvastam vala- hol, hogy a Standard Oil propaganda- irata szerint az Amerikai Egyesült Államokban már harminc évvel ez- előtt minden amerikai helyett évi 3000 kilogramm szénhidrogén dolgo- zott. Mikor érjük el mi ezt a színvo- natat? És vajon hol állunk mi most ebben a tekintetben?

Haladunk, haladunk, de mi még most is csak 450 kilogramm körül járunk, holott az USA-ban egy ember helyett ma már kb. hét és fél ezer kilogramm szénhidrogén dolgozik. Van tehát tér és lehetőség a fejlődés- re. Ehhez is kell az olaj, ami Kuj- bisev környékéről jön hozzánk, mind nagyobb mennyiségben — és persze, nekünk is össze kell szedni minden tudásunkat, hogy elérjük kitűzött cél- jainkat.

Összintén szólva, megragadta a fan- táziát az, amit az imént mesélt a ferde fűrészekről. Ugy látszik, értünk azért mi is az olajbányászat technikai dolgaihoz. Megtanultuk az olajbányá- szást. Ha ilyen kényes és bonyolult technikai feladatokat is meg tudunk oldani, akkor, ugye, ez azt jelenti, hogy megtanultuk. Értünk hozzá.

Sok mindent megtanultunk, va- lóban. Itt, az Alföldön pedig minden eddigénél többet kellett tanulnunk. Azok a viszonyok, amik itt fogadtak bennünket, alaposan feladták a lec- két.

Majd erről is szeretnék egyet- mást megtudni.

(Folytatjuk)

Ezer méter magas tévétorony

Ezer méter magas televí- ziótorony tervén dolgozik ez idő szerint Nyikolaj Nyiki- tyin szovjet építész, aki a moszkva-osztánkinói televí- zióközpont 530 méter magas adótornyát tervezte. A me- resz magasepítéset-tervező véleménye szerint nincs aka- dály annak, hogy az ilyen építmények magasságát, sta- bilitásuk figyelembe vétele mellett, tovább fokozzuk. Nyikolaj Nyikityin például a Tokió városi tanács megbí- zásából számításokat végzett

egy 4 km magas torony épí- téseivel kapcsolatban. E to- rony stabilitását az építő- művészet modern eszközeivel — például a torony belsejé- ben kifeszített acéldrótokkal — feltétlenül biztosítani le- het. A magasepítéset véges határát Nyikityin véleménye szerint az építkezés kivitele- zésének jelenlegi műszaki eszközei szabják meg. Ma- napság egy több kilométer magas torony felépítése ke- reken 20 esztendőt venne igénybe.